

27 Οκτωβρίου 2019

Γέροντας Γεώργιος Γρηγοριάτης (Καψάνης): Ο γάμος ως μυστήριο

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Γέρ. Γεώργιος Γρηγοριάτης \(Καψάνης\)](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Είναι κοινή διαπίστωση ότι σήμερα ο γάμος περνά κρίση. Αυτό μαρτυρεί το πλήθος των διαζυγίων. Αυτό μαρτυρούν τα τόσα ζευγάρια που χωρίς να φθάσουν στο διαζύγιο ζουν κατά συνθήκη και κατ' ανοχή συζυγική ζωή και δεν βρίσκουν καμιά ευτυχία και καμιά χαρά στο δεσμό τους.

Ένα σοβαρό αίτιο της κρίσεως αυτής είναι ότι οι “ερχόμενοι εις γάμου κοινωνίαν” Χριστιανοί δεν ζουν το γάμο τους, ως Μυστήριο.

Πολλοί Χριστιανοί επηρεασμένοι από το κοσμικό και άθεο κλίμα της εποχής μας, που είναι σήμερα διάχυτο (εφημερίδες, τραγούδια, περιοδικά, θεάματα, διαφημίσεις) αντιλαμβάνονται τον γάμο ως ένα φυσικό, βιολογικό ή κοινωνικοοικονομικό μόνο γεγονός. Ο πανσεξουαλισμός έχει επηρεάσει βαθύτατα τη σκέψη του σύγχρονου ανθρώπου με αποτέλεσμα να τοποθετεί την ευτυχία του αποκλειστικά και μόνον στο σεξ. Έτσι ο γάμος θεωρείται ως ένα νόμιμο και εγκεκριμένο από την κοινωνία ερωτικό παιχνίδι, χωρίς καμιά συνείδηση ευθύνης και αποστολής. Όταν παρέλθει η ερωτική ευχαρίστηση τότε και ο γάμος δεν έχει νόημα. Οι σύζυγοι χωρίζουν για να βρουν νέο σύντροφο και νέα περιπέτεια.

Όταν όμως ο γάμος μένει ένα φυσικό και κοινωνικό γεγονός χωρίς να γίνει «μυστήριο», χωρίς, δηλαδή, να περάσει μέσα στην Εκκλησία, τη Βασιλεία αυτή του Θεού, και να μεταμορφωθεί, δεν είναι δυνατόν να σωθεί και να σώσει.

Ο γάμος ως φυσικό και κοινωνικό γεγονός ανήκει στον κόσμο που υπάρχει εκτός της Εκκλησίας. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι ο έξω της Εκκλησίας κόσμος, ζωή, άνθρωπος, φύση, κοινωνία, είναι αλύτρωτα. Είναι όψεις του πεσόντος κόσμου, που λόγω του προπατορικού αμαρτήματος έχει δηλητηριασθεί, έχει αρρωστήσει θανάσιμα. Έτσι και ο γάμος ως γεγονός φυσικό ή κοινωνικό είναι άρρωστος και αδύνατος από την ίδια του τη φύση να λυτρώσει τον άνθρωπο και να του χαρίσει ακεραία και ολοκληρωμένη ζωή.

Όταν ο γάμος γίνεται «Μυστήριο» μεταθέτει τους συζύγους και το φυσικό τους γάμο από τον παλιό, αλύτρωτο και χωρίς Θεό κόσμο του εγωισμού, της φθοράς και του θανάτου, στον καινό, θεανθρώπινο κόσμο της Βασιλείας του Θεού, της αγάπης, της Εκκλησίας.

Κάθε Μυστήριο, άλλως τε, είναι μία μετάβαση και μία μεταμόρφωση του παλαιού κόσμου και της παλαιάς ζωής στον καινό κόσμο και καινή «εν Χριστώ» ζωή, που προσφέρεται ως δώρο του Αγίου Πνεύματος. Ιδιαίτερως με το Άγιο Βάπτισμα ο άνθρωπος αφήνει τον παλιό κόσμο για να εισέλθει οριστικά στη Βασιλεία του Θεού και με τη Θεία Ευχαριστία ενώνεται διά του Χριστού με την Αγία Τριάδα και όλους τους λυτρωμένους πιστούς.

Χωρίς τη Θεία Ευχαριστία δεν θα υπήρχε η Εκκλησία, διότι οι πιστοί δεν θα μπορούσαν να ενωθούν με το Θεό και να γίνουν “εν νέον θεανθρώπινον σώμα”.

Αυτό που γίνεται στη Θεία Ευχαριστία γίνεται και στο Μυστήριο του Γάμου. Οι σύζυγοι ενώνονται με το Χριστό και διά του Χριστού μεταξύ τους σε μία αιωνία και θεανθρώπινη ένωση. Από μία ένωση του παλαιού, αρρωστημένου κόσμου μεταμορφώνονται σε μία υγιή «εν Χριστώ» ένωση μέσα στην καινή κτίση της Βασιλείας του Θεού.

Απλούστερα: Με το Μυστήριο του Γάμου δεν ενώνεται μόνο ο γαμπρός και η νύφη, άλλ’ ενώνεται μαζί τους και ο Χριστός ή μάλλον και οι δύο ενώνονται «εν τω Χριστώ», ο οποίος κάνει έτσι την ένωση τους αγία, τέλεια, υγιή, θεανθρώπινη.

Εννοείται ότι για να είναι ο γάμος ένα γεγονός μεταμορφώσεως στις διαστάσεις της Βασιλείας του Θεού, δεν αρκεί από μέρους των μελλονύμφων τυπική παρακολούθηση της ιερολογίας του Γάμου χωρίς καμία συνειδητή συμμετοχή στο τελούμενο Μυστήριο.

Μετά από μία συνειδητή συμμετοχή στο Μυστήριο ιδρύεται ένα νέο «σπίτι», μία μικρή Εκκλησία, ένα μικρό Βασίλειο του Τριαδικού Θεού. Είναι χαρακτηριστικό ότι το Μυστήριο αρχίζει, όπως και τα άλλα Μυστήρια, με την ευλογία της Αγίας Τριάδος: «Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος...». Ό,τι ενώνει τους συζύγους δεν είναι μόνον η φυσική έλξη των δύο φύλων, η κοινωνική σκοπιμότητα κ.τ.λ. άλλα πρώτιστα όλων ο Χριστός. Εις το νέο σπίτι δεν βασιλεύει αυταρχικά ο άνδρας ή η γυναίκα, αλλά ο Χριστός, διότι και οι δύο θέλουν να κάνουν το θέλημα του Χριστού και όχι το δικό τους θέλημα. Με την ίδρυση της Χριστιανικής οικογένειας ιδρύεται ένα μικρό Βασίλειο του Θεού. Οι σύζυγοι κατά την ιεροτελεστία στεφανώνονται ως βασιλείς, ενώ ψάλλεται το «Κύριε ο Θεός ημών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς».

Είναι τόσο αγία η θεανθρωπίνη ένωση του κατά Θεόν Γάμου, ώστε ο Απόστολος Παύλος, το στόμα του Χρίστου, παρομοιάζει τη σχέση των συζύγων με τη σχέση του Χριστού προς την Εκκλησία. «Το μυστήριον τούτο μέγα εστίν εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την Εκκλησίαν» (Εφεσ. 5, 32).

Εννοείται όμως ότι για να είναι ο γάμος μία φανέρωση και μία αποκάλυψη του γάμου του Χριστού με την Εκκλησία, πρέπει οι σύζυγοι συνεχώς να ξεπερνούν τον παλαιό άνθρωπο που κρύβουν μέσα τους, να σταυρώνουν τον εγωισμό και τα πάθη τους και να αποκτούν σε βάθος την αγία αρετή της ταπεινοφροσύνης. Από την άποψη αυτή ο Γάμος είναι μία συμμετοχή στο θάνατο και την ανάσταση του Χριστού.

Κανείς δεν μπορεί να ζήσει την καινή, δηλ. νέα, αναστημένη ζωή του Χριστού, εάν δεν σταυρωθεί πρώτα μαζί του και δεν θάψει τον παλαιό άνθρωπο. Οι δύο σύζυγοι βοηθούνται αμοιβαία να σταυρώσουν τον παλαιό άνθρωπο. Αυτό είναι πολύ δύσκολο. Είναι ένα είδος μαρτυρίου. Δεν είναι τυχαίο ότι στην ακολουθία του Γάμου ψάλλεται το «Άγιοι Μάρτυρες, οι καλώς αθλήσαντες και στεφανωθέντες...», ενώ γίνεται μία λιτανεία στη οποία προηγείται ο Ιερέας κρατώντας το ιερό Ευαγγέλιο. Η λιτανεία αυτή μας υπενθυμίζει ότι ο Γάμος είναι μία συνεχής πορεία των συζύγων προς τη Βασιλεία του Θεού, ένας συνεχής αγώνας για την κατάκτηση της αγιότητας. Η πορεία αυτή των συζύγων θα γίνει προηγουμένου του Χριστού και του Ευαγγελίου στο μαρτυρικό δρόμο του καθημερινού τους αγώνα να απαρνούνται τον κακό εαυτό τους και να κάνουν το θέλημα του Θεού,

προσφερόμενοι στο σύντροφο της ζωής τους.

Εάν οι χριστιανοί σύζυγοι δεν αποδεχτούν το γάμο τους ως αγώνα και θυσία, πώς θα επιζήσει η σχέση τους όταν εμφανισθούν οι πρώτες δυσκολίες;

Αυτά δεν εξαντλούν την ορθόδοξη θεολογία του γάμου. Αποτελούν απλώς ορισμένες εισαγωγικές σκέψεις.

Πρέπει πάντως να κατανοηθεί ότι ο γάμος και η οικογένεια δεν μπορούν να σωθούν, εάν οι χριστιανοί σύζυγοι δεν κατηχηθούν και δεν αποκτήσουν συνείδηση της ουσίας του γάμου, ως Μυστηρίου της Εκκλησίας.

Πολλά έχουμε να κάνουμε προς την κατεύθυνση αυτή οι ποιμένες της Εκκλησίας μας. Το έργο μας δεν είναι έργο ληξιάρχου – ευλογίας και καταγραφής ενός κοινωνικού γεγονότος – αλλά έργο ποιμένα και χειραγωγού εν Χριστώ.

Οι μελλόνυμφοι, οι νεόνυμφοι και οι έγγαμοι χριστιανοί πρέπει να διδαχτούν από τούς ποιμένες τους ποια σημασία έχει ο γάμος τους, γιατί είναι «μυστήριο» και πως μπορούν “αξίως” να περάσουν την έγγαμη ζωή τους. Στο δύσκολο αυτό έργο μας – έργο πράγματι ποιμαντικό- πρέπει να βοηθηθούμε και από τους λαϊκούς αδελφούς, που είναι “τα χέρια και τα πόδια ” των κληρικών.

Ο αγιασμός και η σωτηρία του γάμου και της οικογένειας δεν είναι έργο μόνον του Επισκόπου και των Πρεσβυτέρων, άλλ’ ολόκληρης της κοινότητας, της ενορίας και γι’ αυτό όλοι καλούνται να συμπαρασταθούν στους ποιμένες ο καθένας κατά την κλήση του και το δοθέν χάρισμα που πήρε.

(Ο Γάμος, Μυστήριο Αγάπης, Εκδ. Ι. Μ. Χαλκίδος, 1973 σ. 29).